

Samen opruimen wat de zee heeft neergelegd

Je kunt zéggén dat je de wereld mooier wilt maken. Maar je kunt het ook dóén. Dat is de filosofie van Nienke Dijkstra. Onder de naam Doe eens Wad organiseert ze bijzondere zeiltochten. Wie meevaart, ontdekt niet alleen de schoonheid van het Wad, maar helpt haar ook die schoonheid te behouden.

Het is zaterdagochtend. In de haven van Lauwersoog verzamelt zich een klein groepje mensen. Ze krijgen koffie en thee aangereikt, kletsen onderling een beetje. Dan neemt een vrouw het woord. Ze vertelt over zeilen naar een zandplaat. Over droogvallen. En over afval opruimen. De vrouw is Nienke Dijkstra. Onder de naam Doe eens Wad organiseert ze zeiltochten op de Waddenzee. Geen gewone zeiltochten, maar zeiltochten die de wereld mooier maken. Elke groep die Nienke meeneemt op zee, helpt namelijk mee aan het opruimen van de plasticsoep in de Waddenzee. Of, zoals Nienke het zelf zegt: "We ruimen op wat de zee voor ons heeft neergelegd."

Twee dromen

De groep van vandaag stapt aan boord van Nienke's schip De Raaf. Samen hijsen ze de zeilen. Daarna zet het gezelschap, met Nienke aan het roer, koers richting Het Rif, een zandplaat in de Waddenzee. Hun kapitein kent het Waddengebied op haar duimpje. Niet alleen omdat ze deze zeiltochten al sinds 2011 organiseert, maar ook omdat ze jarenlang 's zomers op grote zeilschepen over het Wad voer. Al op haar 29e had Nienke haar groot vaarbewijs en zeepapieren op zak. "Als kind had ik twee dromen. Eén daarvan was dat ik op alle grote schepen wilde kunnen varen. Ik voelde me al op jonge leeftijd aangetrokken tot de zee. En toen ik met die zeilschepen werkte, groeide mijn liefde voor de Waddenzee. Het Wad is zo mooi, met zijn eindeloze verandering. Hier blijft niks zoals het is."

Jerrycan

En die andere droom? "Ik wilde naar de theaterschool. En ook dat lukte. Ik heb in voorstellingen gespeeld, maar ook veel voorstellingen ontwikkeld. Weet je wat zo grappig is? Mijn voorstellingen gingen vaak over de wereld mooier maken. En over het benutten van je eigen kwaliteiten. Toch duurde het nog lang voordat ik

me realiseerde dat dít”, Nienke gebaart om zich heen, “voor mij dé manier is om die wereld mooier te maken.” Dat moment komt als ze tijdens een zeiltochtje – “Ik had dit scheepje toen al, af en toe nam ik een groepje mee” – een gevulde jerrycan ziet liggen. “Ik wist: als ik deze jerrycan laat liggen, komt de inhoud uiteindelijk in zee terecht.” Ze hijst het ding aan boord en zorgt er, terug in de haven van Lauwersoog, voor dat het op de juiste plek terechtkomt. “Na die dag dacht ik ineens: dit is het! Dít is hoe ‘de wereld mooier maken’ eruitziet! Zo ontstond Doe eens Wad.”

Leven naar het tij

Sindsdien neemt de kapitein in de lente- en zomermaanden elke maand groepen mensen mee naar Het Rif. “Daar, op die zandplaat, spoelt twee keer per dag allerlei troep aan. Tegelijkertijd is het een waanzinnig mooie plek, zo midden in het prachtige Waddengebied.” Dat Nienke niet overdrijft, blijkt als de zandplaat na zo’n twee uur varen in het zicht komt. Toch moet de groep nog even geduld hebben voor ze zelf de plaat kan betreden: over ongeveer een uur is het laagwater en is de zandplaat bereikbaar. Tot die tijd? “Wachten, lezen, genieten. Dat is het mooie van de zee: je gaat leven naar het tij. Ze verplicht je om tot rust te komen.”

DAT IS HET MOOIE VAN DE ZEE: ZE VERPLICHT JE TOT RUST TE KOMEN

Rammelen

De kapitein lacht terwijl ze die woorden uitspreekt. Want rust nemen, dat is van nature niet haar sterkste punt. Om haar missie – de wereld mooier maken – te volbrengen, organiseert Nienke namelijk niet alleen zeiltochten. Al jarenlang rammelt ze aan allerlei deuren om de plasticsoep in de Waddenzee op de bestuurlijke agenda te krijgen. “Toen ik begon, was er helemaal geen beleid op dit onderwerp. Er was geen enkele organisatie die zich druk maakte om de plasticsoep.” Nienke schrijft onder meer een brandbrief aan alle beheerders en bestuurders in het Waddengebied en organiseert een symposium in Lauwersoog. “Inmiddels gebeurt er gelukkig steeds meer. Op de stranden van de Waddeneilanden staan nu bijvoorbeeld overal afvalbakken. Dat is een mooi begin.”

Visnetten en wc-brillen

Dan is het tijd om van boord te gaan. Wadend door de laatste tientallen centimeters water banen de deelnemers zich een weg naar Het Rif. Twee uur lang maken ze de zandplaat schoon, hun vondsten verzamelen ze in grote zakken. Van alles komt voorbij: van kleine snoepverpakkingen tot visnetten, van wc-brillen tot blikjes. “En ik zeg altijd: de zee heeft het al voor ons gewassen”, lacht Nienke. “Soms liggen spullen al heel lang in zee, zijn ze half vergaan. Van andere dingen zie je dat ze van de andere kant van de wereld komen, zoals voedselverpakkingen met teksten in onbekende talen.”

Verbonden

Moe, maar zeer voldaan keert de groep terug aan boord. Het dek delen ze nu met een aantal imposante zakken vol afval. Gedwee vaart De Raaf haar opvarenden weer richting Lauwersoog. Nienke kijkt tevreden. “In onze complexe samenleving is het soms moeilijk om te weten welke keuze de juiste is. Overal zit een keerzijde aan. Maar hiermee doe je écht iets goeds. Hiermee maak je het verschil. Ik zie dat mensen dat voelen. Dat ze zich na zo’n oprui-

mactie meer verbonden voelen met het Wad of zelfs met de wereld. Hier, op het Wad, ontdek je waar genieten echt in zit. In de natuur om je heen. En jouw positieve bijdrage daaraan.”

Structurele aanpak nodig

Terug in Lauwersoog zwaait Nienke haar opvarenden van vandaag uit. Haar rest nu alleen nog de taak om de ‘vangst’ van vandaag af te voeren. Het is een mooie buit, vindt ze. Toch is ze ook kritisch. “Er komt nog altijd meer afval in zee terecht dan eruit wordt gehaald. En echt waar, elk stukje plastic dat je oppakt, telt.” De afvalzakken die Nienke van boord haalt, komen met een plof neer op de kade. Ze zetten haar woorden kracht bij. “Maar,” vervolgt ze, “om de plasticsoep effectief te bestrijden, is een structurele aanpak nodig. Er zijn zoveel goedwillende mensen, zoveel goede ideeën. Als we die aan elkaar weten te verbinden, kunnen we de wereld pas écht mooier maken.”

Wil jij ook meehelpen de plasticsoep in de Waddenzee te bestrijden? Kijk dan op www.doeenswad.nl.